Eduskunnan valtiovarainvaliokunnan hallinto- ja turvallisuusjaoston lausuntopyyntö 3.2.2025

Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen lausunto valtioneuvoston puolustusselonteosta

1. Yleistä

Valtioneuvoston puolustusselonteossa 2024 (Puolustusministeriön julkaisuja 2024:5) todetaan alaluvussa 4.4 Asevelvollisuus ja vapaaehtoinen maanpuolustustyö seuraavaa:

”Vapaaehtoinen maanpuolustustoiminta on keskeinen voimavara, ja sillä on maanpuolustustahtoa kohottava vaikutus. Tässä on jatkossa huomioitava myös liittokunnan jäsenyyden vaikutukset, ja samalla on lisättävä sekä asevelvollisten että ei-asevelvollisten osallistumismahdollisuuksia. Puolustusministeriö on asettanut vapaaehtoisen maanpuolustuksen kehittämiseksi työryhmän, jonka tehtävänä on laatia esitys vapaaehtoisen maanpuolustuksen tavoitetilasta. Työssä huomioidaan muun muassa Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) rooli paikallisjoukkojen kouluttajana, paikallisjoukkojen koulutus- ja muodostamismalli, MPK:n poikkeusolojen tehtävät, kokonaisturvallisuuden koulutusvastuu ja Naton vaikutukset vapaaehtoiseen maanpuolustukseen sekä vapaaehtoiseen maanpuolustukseen liittyvät lainsäädännön kehittämistarpeet. Selvityksen perusteella valmistaudutaan tarvittaviin toiminnallisiin ja lainsäädännöllisiin uudistuksiin.”

Selonteon kirjausten mukaan Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen (MPK) tehtävät tullevat lisääntymään ja vastuut kasvamaan. MPK:n kehittyvä rooli vapaaehtoisen maanpuolustuksen ja kokonaisturvallisuuden kouluttajana on

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/7aa604cc-8988-43ad-bd2b-2a9cd55e4051
visma sign
www.vismasign.com

noussut esille myös vapaaehtoisen maanpuolustuksen tavoitetilatyön valmisteluissa.

MPK:llä on kuluvaan vuoteen ja lähivuosiin liittyviä lisärahoitustarpeita sekä mahdollisesti puolustusselonteossa mainittuihin lisääntyviin tehtäviinsä ja kehittyvään rooliinsa liittyviä rahoitustarpeita. Puolustusselonteon kirjausten mukaiset muutokset vaikuttanevat MPK:n tehtäviin ja rooliin tämän vuosikymmenen lopulla tai viimeistään tai viimeistään 2030-luvun alusta alkaen.

2. Vuoden 2025 ja lähivuosien lisärahoitustarve

Maanpuolustuskoulutusyhdistys esitti 24.1.2025 puolustusministeriölle tarpeen lisätä valtionavustustaan 1 200 000 euroa vuonna 2025.

Esityksessä todetaan seuraavaa:

”Maanpuolustuskoulutusyhdistys (MPK) tarvitsee lisää valtionavustusta meneillään olevan tukikauden aikana. Valtionavustuksen kokonaistarve vuodelle 2025 on 9 567 000 euroa. MPK pyytää puolustusministeriötä lisäämään MPK:lle myönnetyn valtionavustuksen määrää siten, että valtionavustus vuodelle 2025 on yhteensä 9 567 000 euroa. Lisäys on 1 200 000 euroa. Lisärahoitus mahdollistaisi vuoden 2024 kaltaisen määrällisen ja laadullisen toimintatason ylläpitämisen.

Vuodelle 2025 ennustettu yleinen kulutason nousu ei mahdollista Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen toiminnan jatkamista vuosien 2023 ja 2024 tasolla ilman lisärahoitusta. Kulutason nousu pitää sisällään muun muassa arvioidut maltilliset valtion virka- ja työehtosopimuksen mukaiset palkankorotukset. Maanpuolustuskoulutusyhdistykselle vuodelle 2025 suunniteltu valtionavustusmäärää on 8 367 000 euroa, eli eurolleen sama kuin vuonna 2024.

Kansalaisten halu hakeutua MPK:n koulutukseen on lisääntynyt entisestään. MPK:n julkisina hallintotehtävinä toimeenpantavien vuosittaisten koulutuspäivien määrä on noussut yli 100 00 päivän vuositasolle. Ennen Venäjän hyökkäyssodan eskaloitumista vuoden 2022 talvella puolustusministeriön asettama koulutuspäivätavoite oli 48 000 päivää. MPK

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/7aa604cc-8988-43ad-bd2b-2a9cd55e4051
visma sign
www.vismasign.com

ei ole kaikilta osiltaan kyennyt vastaamaan kansalaisten lisääntyneeseen koulutushalukkuuteen. Lisärahoitus mahdollistaisi koulutustarjonnan lisäämisen.”

Perustelut lisärahoitukselle:
MPK on esittänyt puolustusministeriölle henkilötyövuosien lisätarpeensa. Yhdistys tarvitsee kolme henkilötyövuotta lisää, jotta se kykenee ylläpitämään vuoden 2024 koulutustason ja vastaamaan Puolustusvoimien asettamiin tukitarpeisiin. Viimeiset kahden ja puolen vuoden aikana palkattu henkilökunta on ollut erittäin kovilla vastatessaan kansalaisten kasvaneeseen kouluttautumistarpeeseen.

Työmäärä on kasvanut myös Puolustusvoimien lisääntyneiden kertausharjoitusten ja Puolustusvoimien vapaaehtoisten harjoitusten kouluttajatukitarpeiden vuoksi. Puolustusvoimat on pyytänyt MPK:ltä tukea paikallisjoukkojen koulutuksessa, HF-radiotoiminnassa, kyberpuolustuksen koulutuksessa ja miehittämättömän ilmailun koulutuksessa. Lisäksi Puolustusministeriön ja Maanpuolustuskoulutusyhdistyksen välisessä tulossopimuksessa edellytetään MPK:n kehittävän kansainvälistä koulutusta sekä koulutuksen Nato yhteensopivuutta. ”Kansainvälisen toiminnan tärkeimmät osa-alueet ovat paikallispuolustukseen liittyvän osaamisen kehittäminen, kyberpuolustus ja logistiikka (HNS & RSOM).” MPK:n edellytetään käynnistävän Nato-esikuntatoiminnan perusteiden koulutuksen vuonna 2025 Puolustusvoimien ohjaamana.

Puolustusvoimien harjoitusalueisiin, ampumaratoihin ja varastoihin. Puolustusvoimien tuki MPK:lle tulee vähentymään kansainvälisen toiminnan lisääntyessä Puolustusvoimien hallinnoimilla alueilla. Puolustusvoimat tarvitsee omaan käyttöönsä aikaisempaa enemmän harjoitusalueitaan ja varastojaan. Lisäksi Puolustusvoimien kansainvälisen toiminnan edellyttämät tiukentuneet turvallisuusjärjestelyt usein rajoittavat tai estävät MPK:n samanaikaisen tai rinnakkaisen toiminnan. MPK joutuu jatkossa vuokraamaan entistä enemmän harjoituspaikkoja, ampumaratoja ja varastoja yksityisiltä palveluntuottajilta tai vuokranantajilta. Lisäksi vuodelle 2025 ennustettu yleinen kulutason nousu lisää MPK:n menoja.”

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/7aa604cc-8988-43ad-bd2b-2a9cd55e4051
visma sign
www.vismasign.com

MPK:n valtionavustukseen tulisi tehdä tämän vuosikymmenen ajaksi pysyvä tasokorotus. Ensi vuosikymmenen rahoitustarpeeseen vaikuttaa ratkaisevasti MPK:n muuttuva rooli ja lisääntyvät tehtävät.

3. Valtioneuvosten puolustusselonteon vaikutukset MPK:n rahoitustarpeeseen

Vapaaehtoisen maanpuolustuskoulutuksen kehittämiseen liittyvillä päätöksillä tullee olemaan merkittävä vaikutus MPK:n tehtäviin ja toimintaan tämän vuosikymmenen loppupuolella tai viimeistään 2030-luvun alusta alkaen. Puolustusselonteon kirjauksissa ja vapaaehtoisen maanpuolustuksen tavoitetilatyön valmisteluissa on MPK:lle hahmotettu kehittyvää roolia ja lisääntyviä tehtäviä. MPK:n rooli ja tehtävät tultaneen määrittämään päivitettävän lainsäädännön kautta. MPK:n tulevia lakisääteisiä tehtäviä ei voi vielä tässä vaiheessa arvioida tarkasti. Vaikuttaa kuitenkin siltä, että MPK:lle kaavaillut tehtävät edellyttävät lisärahoitusta nykyiseen rahoitukseen verrattuna.

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/7aa604cc-8988-43ad-bd2b-2a9cd55e4051
visma sign
www.vismasign.com

SIGNATURES **ALLEKIRJOITUKSET** **UNDERSKRIFTER** **SIGNATURER** **UNDERSKRIFTER**

This documents contains 4 pages before this page
Tämä asiakirja sisältää 4 sivua ennen tätä sivua
Detta dokument innehåller 4 sidor före denna sida
Dokumentet inneholder 4 sider før denne siden
Dette dokument indeholder 4 sider før denne side

MIKA KALEVI KAVÉN
Maanpuolustuskoulutus MPK, FI21758718, Töölöntorinkatu 2, 00260, Helsinki
37268565-481d-45f3-a702-bb9c41725351 - 2025-02-10 14:24:03 UTC +02:00
BankID / MobileID - e58d50e5-750d-4830-88bd-21405fbd8135 - FI
Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

ANTTI JUHANI LEHTISALO
Company - Yritys - Företag - Selskap - Virksomhed: Maanpuolustuskoulutusyhdistys
274e695c-f729-4a23-b961-2767ad2f9109 - 2025-02-10 14:30:19 UTC +02:00
BankID / MobileID - a8347022-2ecd-4c8b-8c0e-f9e169e7e829 - FI
Authority to sign - Asemavaltuutus - Ställningsfullmakt - Autoritet til å signere - Myndighed til at underskrive

authority to sign	asemavaltuutus	ställningsfullmakt	autoritet til å signere	myndighed til at underskrive
representative	nimenkirjoitusoikeus	firmateckningsrätt	representant	repræsentant
custodial	huoltaja/edunvalvoja	förvaltare	foresatte/verge	frihedsberøvende

Electronically signed / Sähköisesti allekirjoitettu / Elektroniskt signerats / Elektronisk signert / Elektronisk underskrevet
https://sign.visma.net/fi/document-check/7aa604cc-8988-43ad-bd2b-2a9cd55e4051
visma sign
www.vismasign.com